

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Bakalářský studijní program Ekonomika a management
studijní obor: Finanční řízení podniku
realizovaný na Vyšší odborné škole, Zlín

POSOUZENÍ FINANČNÍHO HOSPODAŘENÍ PŘÍSPĚVKOVÉ
ORGANIZACE V LETECH 2001 – 2004

Bakalářská práce

Vypracovala: Ester Zadovei
Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Danuše Humlová

Zlín 2005

Anotace

V mé bakalářské práci se zabývám posouzením finančního hospodaření Dětského domova a Speciálních škol ve Vrbně pod Pradědem v letech 2001 – 2004. Analyzuji příjmy a výdaje organizace v jednotlivých letech, zjišťuji jaké čerpá dotace a v jaké výši, zda příjmy pokryjí její výdaje. Dále zjišťuji, jak organizace hospodaří s peněžními fondy, v závěru provádím analýzu platební schopnosti a zadluženosti.

Budu se snažit identifikovat problémy organizace a navrhnout opatření ke zlepšení hospodaření.

Annotation

In my thesis I focus on the evaluation of the financial management of Children's home and Special schools in Vrbno pod Pradědem in years 2001 – 2004. I analyse the organization's incomes and expenditures, I find out what dotation it receives. Then I find out how organization manages its money funds.

At the end I carry out the analysis of the insolvency and the ability to pay.

I try to identify the problems of the organization and to propose the recommendation.

Ráda bych poděkovala paní ředitelce Mgr. Danuši Humlové za poskytnutí podkladů pro zpracování mé bakalářské práce a za čas, který mi věnovala.

Paní ředitelka byla také vedoucí mé bakalářské práce, proto bych jí chtěla touto cestou poděkovat zato, že mi umožnila zpracovávat práci v Dětském domově a Speciálních školách ve Vrbně pod Pradědem, a za její poskytnutý čas.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci „Posouzení finančního hospodaření příspěvkové organizace v letech 2001 – 2004“ vypracovala samostatně pod vedením Mgr. Danuše Humlové.

K práci jsem použila literatury a pramenů uvedených v seznamu.

Ve Zlíně 25. dubna 2005

.....
podpis

Souhlasíme – nesouhlasíme* s tím, aby byla bakalářská práce k dispozici v knihovně pro potřeby studentů bakalářských studijních programů realizovaných na Vyšší odborné škole ekonomické, Zlín.

Ve Vrbně pod Pradědem 25. dubna 2005

.....
podpis zástupce organizace

* nevyhovující škrtněte

OBSAH

1.	Úvod.....	10
2.	Teoreticko-metodologická část.....	11
2.1.	Výklad pojmu nezisková organizace	11
2.2.	Základní charakteristiky neziskových organizací.....	11
2.3.	Příspěvková organizace územních samosprávných celků	12
2.3.1.	Vztahy k majetku	13
2.3.2.	Způsob nabytí majetku a jeho ocenění.....	13
2.3.3.	Účetnictví neziskových organizací	14
2.3.4.	Finanční hospodaření příspěvkových organizací.....	15
2.3.5.	Peněžní fondy příspěvkových organizací	16
2.4.	Finanční analýza a její ukazatele	19
2.4.1.	Zdroje informací	19
2.4.2.	Analýza zadluženosti	19
2.4.3.	Analýza platební schopnosti (likvidity)	21
3.	Analytická část.....	25
3.1.	Základní charakteristika organizace	25
3.1.1.	Vymezení hlavního účelu a předmětu činnosti	25
3.1.2.	Statutární orgán organizace.....	25
3.1.3.	Doplňková činnost organizace	26
3.2.	Příjmy, výdaje a hospodaření s peněžními fondy	27
3.2.1.	Příjmy a výdaje v roce 2001	27
3.2.2.	Hospodaření s peněžními fondy v roce 2001	29
3.2.3.	Příjmy a výdaje v roce 2002	32
3.2.4.	Hospodaření s peněžními fondy v roce 2002.....	34
3.2.5.	Příjmy a výdaje v roce 2003	37
3.2.6.	Hospodaření s peněžními fondy v roce 2003	39
3.2.7.	Příjmy a výdaje v roce 2004	42
3.2.8.	Hospodaření s peněžními fondy v roce 2004.....	42
3.3.	Ukazatelé finanční analýzy	47
3.3.1.	Analýza zadluženosti	47
3.3.2.	Analýza platební schopnosti	49
3.3.3.	Pracovní kapitál.....	52
4.	Závěr	53
5.	Resumé.....	55
	Seznam použité literatury	52
	Seznam příloh	53

1. Úvod

Potřeba informací o problematice neziskových organizací narůstá úměrně s počtem občanů zapojených do jejích činností a těch, kteří spotřebovávají statky těmito organizacemi produkovány. Spotřebitelé statků vyžadují, aby se zvyšující se dostupností služeb neziskových organizací narůstala i jejich kvalita. Toho může být dosaženo především tím, že si pracovníci těchto organizací budou systematicky doplňovat vědomosti ze všech problémových okruhů, které se činností daných organizací týkají.

Jako téma mé bakalářské práce jsem si zvolila *Posouzení finančního hospodaření příspěvkové organizace v letech 2001 – 2004*, konkrétně se jedná o Dětský domov a Speciální školy ve Vrbně pod Pradědem. K výběru tématu mě vedl zájem o problematiku neziskových organizací, protože sama v jedné neziskové organizaci pracuji. Chtěla bych zjistit jak Dětský domov a Speciální školy ve Vrbně pod Pradědem hospodaří se svými finančními prostředky. Jaké čerpá tato organizace dotace a v jaké výši, kolik činí její příjmy a výdaje, a zda tyto příjmy pokryjí výdaje organizace.

Tato práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část. V teoretické části se zaměřím na obecné charakteristiky neziskových organizací, dále se budu věnovat základním rysům příspěvkových organizací, jejich členěním, zmíním se o účetnictví, finančním hospodaření a hospodaření s peněžními fondy.

Poslední kapitolou teoretické části bude finanční analýza a její ukazatele. Budu se zabývat jen některými ukazateli finanční analýzy, a to ukazateli zadluženosti a platební schopnosti. Budu se zajímat o to, na co se jednotlivé ukazatele zaměřují, jak se počítají a jaké mají být optimální hodnoty těchto ukazatelů.

V praktické části stručně charakterizuji Dětský domov a Speciální školy ve Vrbně pod Pradědem, jejich hlavní účel a předmět činnosti, nastíním organizační strukturu.

V další kapitole provedu analýzu příjmů a výdajů a rozbor hospodaření s finančními fondy v letech 2001 – 2004. Cílem bude zjištění, jak organizace v jednotlivých letech hospodařila, zda byl její rozpočet schodkový nebo přebytkový.

V poslední kapitole se budu zabývat zadlužením organizace a její likviditou. K tomuto zjištění použiji již zmíněné ukazatele zadluženosti a platební schopnosti.

Pokusím se o analýzu celkového hospodaření organizace, zda jsou její rozpočty v jednotlivých letech schodkové nebo přebytkové, jaké je její zadlužení a platební schopnost. Budu se snažit identifikovat problémy organizace a navrhnout opatření ke zlepšení hospodaření.

2. Teoreticko-metodologická část

2.1. Výklad pojmu nezisková organizace

Nezisková organizace je pojem, který je obecně používán, aniž by byl definován nějakým platným právním předpisem v České republice. Dlouho se uvažovalo o zvláštním zákonu, který by specifikoval neziskovou organizaci, její předmět činnosti, jakým způsobem vzniká, hospodaří, popř. jak bude zdaněna. Zdá se, že se již opouští myšlenka řešit tuto oblast zvláštním zákonem, i když v minulosti se pracovalo na jeho znění.

V určité míře se o neziskových organizacích hromadně zmiňuje zákon o daních z příjmů, aniž by zde byl tento pojem výslovně uveden a blíže vysvětlen, vyjmenovává však jejich výčet a definuje v podstatě všechny tyto subjekty jako jednu skupinu.

2.2. Základní charakteristiky neziskových organizací

Neziskové jsou organizace, které nebyly založeny nebo zřízeny za účelem podnikání, jak je konstatováno v zákoně o daních z příjmů, na něž odkazují i ostatní daňové zákony. Jsou to organizace, o jejichž činnost je jiný zájem, ať už státu, společnosti nebo určité skupiny lidí. Jsou založeny za účelem provozování činnosti ve prospěch toho, kdo měl zájem na jejich zřízení. Je zde kladen větší důraz na důležitost výsledků hlavního poslání, přičemž výše příjmů z něj stojí obvykle až na druhém místě.

Neziskové organizace jsou právnické osoby, mají svého zřizovatele, zakládají se podle různých právních předpisů a podléhají registraci na místech určených jim zákonem, podle kterého jsou zřízeny.

Zákon o daních z příjmů uvádí výčet těchto subjektů v § 18 odst. 8, výčet je uvozen slůvkem „zejména“, nejedná se tedy o výčet vyčerpávající:

- zájmová sdružení právnických osob,
- občanská sdružení včetně odborových organizací,
- politické strany a politická hnutí,
- registrované církve a náboženské společnosti,
- nadace a nadační fondy,
- obecně prospěšné společnosti,
- veřejné vysoké školy,
- obce,
- organizační složky státu,
- kraje,
- příspěvkové organizace,
- státní fondy,
- subjekty, o nichž tak stanoví zvláštní zákon.

Kritérium zakladatele

Podle kritéria zakladatele se člení neziskové organizace na:

- a) organizace založené veřejnou správou, tj. státní správou (ministerstvo, ústřední úřad státní správy), nebo samosprávou (obec, magistrát, kraj), některé z nich se proto z uvedeného důvodu nazývají *veřejnoprávní organizace*,
- b) organizace založené soukromou fyzickou nebo právnickou osobou (mohou zakládat organizaci i společně), nazývané *soukromoprávní organizace*,
- c) organizace, jež vznikly jako *veřejnoprávní instituce* – výkon účelu veřejné služby je dán jako povinnost ze zákona (příkladně veřejná vysoká škola).

Kritérium financování

Podle kritéria financování se člení neziskové organizace na:

- a) organizace financované zcela z veřejných rozpočtů (organizační složky státu a územních celků),
- b) organizace financované zčásti z veřejných rozpočtů – na příspěvek mají legislativní nárok (příspěvkové organizace, vybraná občanská sdružení, církve a náboženské společnosti, politické strany a politická hnutí)
- c) organizace financované z různých zdrojů (dary, sbírky, sponzoring, granty, vlastní činnost)
- d) organizace financované především z výsledků realizace svého poslání. [3]

2.3. Příspěvková organizace územních samosprávných celků

Územní samosprávné celky k plnění svých úkolů, k hospodářskému využívání svého majetku a k zabezpečení veřejně prospěšných činností:

- zřizují vlastní organizační složky jako svá zařízení bez právní subjektivity,
- zřizují příspěvkové organizace,
- zakládají obchodní společnosti,
- zakládají obecně prospěšné společnosti. [4]

Příspěvková organizace je zřizována dle rozhodnutí a vůle zřizovatele a jejím zřizovatelem je zpravidla kraj nebo obec, kde kraj je územním společenstvím občanů (§ 1 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů) nebo obec je územním samosprávným společenstvím občanů (§ 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů). [11]

Příspěvkové organizace územních samosprávných celků zřizuje kraj nebo obec podle **zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů**, § 27 - § 37, pro takové činnosti ve své působnosti, které jsou zpravidla neziskové a jejichž rozsah, struktura a složitost vyžadují samostatnou právní subjektivitu. Znamená to, že příspěvková organizace je právnickou osobou, o jejímž vzniku vydá zřizovatel zřizovací listinu s obsahem dle zákona s vymezením hlavního účelu a tomu odpovídajícího

předmětu činnosti, označení statutárních orgánů a způsob, jakým vystupují jménem organizace a také vymezení majetku ve vlastnictví zřizovatele, který se příspěvkové organizaci předává do správy k jejímu vlastnímu hospodářskému využití. Vznik a zrušení příspěvkové organizace, či změna ve zřizovací listině se zveřejňuje v Ústředním věstníku. Příspěvková organizace se také zapisuje do obchodního rejstříku.

[3]

2.3.1. Vztahy k majetku

Zákonem č. 157/2000 Sb., o přechodu některých věcí, práv a závazků z majetku ČR do majetku krajů, ve znění pozdějších předpisů, přecházejí dnem nabytí účinnosti rozhodnutí příslušného ústředního správního úřadu věci, se kterými k tomuto dni byly oprávněny hospodařit státní příspěvkové organizace a organizační složky státu, vyjmenované v příloze č. 1 tohoto zákona, a zároveň na jednotlivé kraje přecházejí i veškerá práva a závazky, včetně práv a povinností z pracovněprávních vztahů. Státní příspěvkové organizace se staly příspěvkovými organizacemi kraje a na ně přešly dnem nabytí účinnosti rozhodnutí veškerá práva a závazky státních příspěvkových organizací.

Příspěvkové organizace, kterým je majetek svěřen do správy, účtují o majetku podle vyhlášky a také účtují o účetních odpisech (§ 34 vyhlášky č. 505/2002 Sb.), zákon o daních z příjmů se však o této formě v § 28 odst. 1 nezmiňuje, proto daňově nelze majetek odepisovat, svěření majetku do správy je jen právo vlastnickému podobné, není ani totožné s obsahem práva hospodaření s majetkem státu.

Příspěvkové organizace evidují majetek v celkové pořizovací ceně bez ohledu na zdroje financování a z této ceny počítají účetní odpisy, které se dále stávají finančním zdrojem pro financování majetku ve fondu reprodukce nebo investičním fondu.

V analytické evidenci by měla organizace odděleně evidovat majetek zřizovatele svěřený jí do správy a majetek vlastní.

[4]

2.3.2. Způsob nabytí majetku a jeho ocenění

- nejčastější formou pořízení majetku je **koupě**. Běžnou kupní smlouvou uzavřenou podle občanského nebo obchodního zákoníku se pořizují věci movité, při pořízení věci nemovité se jedná o převod nemovitosti. Majetek je oceněn kupní cenou a souvisejícími pořizovacími náklady. Pořizovací cena hmotného majetku je vstupní cenou pro výpočet daňových i účetních odpisů.
- neziskové organizace, stejně jako i jiné subjekty, mohou získat majetek výrobou **ve vlastní režii**, majetek je tedy vytvořen vlastní činností a je oceněn vlastními náklady.
- **darem** lze pořídit věci movité i nemovité. Věci movité se ocení cenou v místě a čase obvyklou, není stanoveno, že by cena musela být určena znaleckým posudkem. Věci nemovité naproti tomu soudní znalec oceňuje. Pořízení majetku darem nevylučuje možnost uplatnění účetních a daňových odpisů. Vstupní cenou je cena uvedená ve smlouvě. Je to cena stanovená i pro účely daně darovací.

- u neziskových organizací se setkáme s možností nabytí majetku **zděděním**. Pak je pořizovací cena totožná s cenou stanovenou pro potřeby daně dědické.
- neziskové organizace mohou být příjemcem **dotace** určené výhradně na pořízení hmotného majetku, aniž by bylo limitováno, zda majetek musí být pořízen jen z dotace, nebo zda část pořizovací ceny hradí kupující z vlastních zdrojů. [4]

2.3.3. Účetnictví neziskových organizací

Účetnictví účetních jednotek, které jsou územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státními fondy, organizačními složkami státu, a účetními jednotkami, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, upravují následující předpisy:

- zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, a to včetně zákona č. 437/2003 Sb., kterým se mění zákon o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony,
- vyhláška č. 505/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, pro účetní jednotky, které jsou územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státními fondy a organizačními složkami státu, ve znění vyhlášky č. 477/2003 Sb.,
- vyhláška č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví, ve znění vyhlášky č. 476/2003 Sb.,
- České účetní standardy pro ÚSC, PO, SF a OSS¹ č. 501 – 522 a České účetní standardy pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání č. 401 – 413.

Vyhláška č. 505/2002 Sb. je předpisem, jímž Ministerstvo financí upravuje vybraná ustanovení zákona o účetnictví a stanoví pravidla pro vedení účetnictví v plném a zjednodušeném rozsahu:

- rozsah a způsob sestavování účetní závěrky,
- uspořádání, označování a obsahové vymezení položek majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv v účetní závěrce,
- uspořádání, označování a obsahové vymezení nákladů a výnosů a výsledků hospodaření v účetní závěrce,
- uspořádání a obsahové vymezení vysvětlujících a doplňujících informací v příloze k účetní závěrce,

¹ Územní samosprávné celky, příspěvkové organizace, státní fondy a organizační složky státu

- směrnou účtovou osnovu,
- účetní metody.

Vyhláška je sestavena tak, že je nejprve definován rozsah účetní závěrky, poté následují údaje, které vstupují do výkazů účetní závěrky, včetně obsahu jejich významu, závěr tvoří směrná účtová osnova a účetní metody.

Účetní závěrka může mít dvě dimenze, sestavuje se v plném nebo zjednodušeném rozsahu a zahrnuje:

- a) **rozvahu** (bilanci), kde jsou uspořádány položky majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv v rozsahu uvedeném v příloze č. 1 vyhlášky,
- b) **výkaz zisku a ztráty**, v němž jsou obsaženy položky nákladů a výnosů a výsledku hospodaření definovaném v příloze č. 2 vyhlášky,
- c) **přílohu**, v níž účetní jednotka vysvětlí a doplní informace deklarované v rozvaze a výkazu zisku a ztráty. Skládá se ze tří částí: první dvě části jsou povinné a vycházejí z obsahu § 18 a 19 zákona o účetnictví, v části třetí se zabývá údaji, které jsou podstatné pro posouzení majetkoprávní situace a současně jsou rozhodující pro hospodaření účetní jednotky, nebo je stanoví prováděcí předpis, anebo zřizovatel.

[4]

2.3.4. Finanční hospodaření příspěvkových organizací

Příspěvková organizace hospodaří s peněžními prostředky:

- získanými z vlastní činnosti (včetně dotací, grantů a příspěvků od jiných subjektů na konkrétní účel),
- získanými z rozpočtu kraje (zejména příspěvek na provoz, účelová dotace do investičního fondu),
- získanými ze státního rozpočtu prostřednictvím rozpočtu kraje,
- získanými ze státních fondů,
- získanými z vlastních fondů,
- z darů od fyzických a právnických osob,
- získanými ze zahraničí, zejména z Národního fondu nebo programů.

Příspěvek zřizovatele na provoz příspěvkové organizace je určen k úhradě nákladů souvisejících s její hlavní činností, včetně nákladů neinvestiční povahy na opravy a údržbu dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku ve správě příspěvkové organizace. Je povinna dbát, aby plnila určené úkoly nejhospodárnějším způsobem a dodržela stanovený finanční vztah. Jestliže skutečná výše nákladů a výnosů v průběhu rozpočtového roku neodpovídá jejich rozpočtované výši a je předpoklad, že může být zhoršen rozpočtovaný hospodářský výsledek, je příspěvková organizace povinna učinit taková opatření, která zajistí jeho vyrovnaní.

Zřizovatel může poskytnout příspěvkové organizaci účelovou investiční dotaci na pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku nebo technické zhodnocení

majetku, který jí byl předán do správy, a to v případě, že finanční prostředky v investičním fondu příspěvkové organizace nestačí na krytí těchto potřeb. Před zahájením financování akce dohodne odvětvový odbor s odborem financí platební kalendář pro čerpání této dotace. Příspěvková organizace může jako účastník programu rovněž získat dotaci ze státního rozpočtu nebo státních fondů na vybrané investiční akce.

Finanční prostředky poskytnuté příspěvkové organizaci z rozpočtu kraje, státního rozpočtu a státních fondů s předem stanoveným účelem jejich použití podléhají ročnímu vyúčtování, které předkládá ředitel příspěvkové organizace odvětvovému odboru. V případě získání účelové investiční nebo neinvestiční dotace ze státního rozpočtu a státních fondů zasílá (průběžně) příspěvková organizace odboru financí fotokopii (jejíž pravost ověří odbor financí) rozhodnutí o poskytnutí dotace ze státního rozpočtu nebo státních fondů a podmínky přidělení dotace, povinnosti příjemce dotace a podmínky zúčtování dotace a oznámení limitu výdajů. Nevyčerpané finanční prostředky účelově poskytnuté z rozpočtu kraje formou příspěvku na provoz nebo účelovou investiční dotaci do investičního fondu, které nepodléhají zúčtování se státním rozpočtem, nejsou předmětem vrácení na účet kraje, pokud jejich výše nepřesahuje 10,00 Kč. [9]

2.3.5. Peněžní fondy příspěvkových organizací

Příspěvková organizace vytváří svoje peněžní fondy a s prostředky těchto fondů dále hospodaří. Těmito fondy jsou:

- rezervní fond,
- investiční fond,
- fond odměn,
- fond kulturních a sociálních potřeb.

Rezervní fond slouží pro uplatnění hmotné zainteresovanosti příspěvkové organizace k dosažení lepšího výsledku hospodaření. Lepší výsledek hospodaření příspěvkové organizace je vytvořen tehdy, jestliže skutečné výnosy jsou spolu s přijatým provozním příspěvkem větší než její provozní náklady.

Rezervní fond se tvoří ze zlepšeného výsledku hospodaření organizace na základě schválení jeho výše zřizovatelem po skončení roku, sníženého o převody do fondu odměn. Zdrojem rezervního fondu mohou být též peněžní dary.

Rezervní fond používá příspěvková organizace:

- k dalšímu rozvoji své činnosti,
- k časovému překlenutí rozdílů mezi výnosy a náklady,
- k úhradě případných sankcí uložených jí za porušení rozpočtové kázně,
- k úhradě své ztráty za předchozí léta.

Zřizovatel může dát příspěvkové organizaci souhlas k tomu, aby část svého rezervního fondu použila k posílení svého investičního fondu.

Investiční fond vytváří příspěvková organizace k financování svých investičních potřeb. Jeho zdrojem jsou:

- odpisy z hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku prováděné podle zřizovatelem schváleného odpisového plánu,
- investiční dotace z rozpočtu zřizovatele,
- investiční příspěvky ze státních fondů,
- výnosy z prodeje hmotného majetku, jestliže to zřizovatel podle svého rozhodnutí připustí,
- dary a příspěvky od jiných subjektů, jsou-li určené nebo použitelné k investičním účelům,
- převody z rezervního fondu ve výši povolené zřizovatelem.

Investiční fond příspěvkové organizace se používá:

- k financování investičních výdajů,
- k úhradě investičních úvěrů nebo půjček,
- k odvodu do rozpočtu zřizovatele, pokud takový odvod uložil,
- k posílení zdrojů určených na financování údržby a oprav nemovitého majetku ve vlastnictví zřizovatele, který organizace používá pro svou činnost, takto použité prostředky se z investičního fondu převádějí do výnosů příspěvkové organizace.

Ke krytí investičních potřeb lze se souhlasem zřizovatele použít též investičních úvěrů nebo půjček.

Fond odměn je tvořen ze zlepšeného hospodářského výsledku příspěvkové organizace, a to do výše jeho 20 % limitu prostředků na platy nebo přípustného objemu prostředků na platy.

Tvorbu fondu odměn provede příspěvková organizace na základě schválení výše zlepšeného hospodářského výsledku zřizovatelem po skončení kalendářního roku.

Z fondu odměn se hradí případné překročení prostředků na platy, jehož výše se zjišťuje podle zvláštního právního předpisu.²

Fond kulturních a sociálních potřeb (dále jen FKSP) je tvořen základním přídělem na vrub nákladů příspěvkové organizace z ročního objemu nákladů zúčtovaných na platy a náhrady platů, popřípadě na mzdy a náhrady mzdy a odměny za pracovní pohotovost, na odměny a ostatní plnění za vykonávanou práci.

FKSP je naplňován zálohově z roční plánované výše v souladu s jeho schváleným rozpočtem. Vyúčtování skutečného základního přídělů se provede v rámci účetní závěrky.

² Nařízení vlády č. 48/1995 Sb., o usměrňování výše prostředků vynakládaných na platy a odměny za pracovní pohotovost v rozpočtových a některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů.

FKSP je tvořen k zabezpečování kulturních, sociálních a dalších potřeb a je určen zaměstnancům v pracovním poměru k příspěvkové organizaci, žákům středních odborných učilišť a učilišť, interním vědeckým aspirantům, důchodcům, kteří při prvním odchodu do starobního nebo plného invalidního důchodu pracovali u příspěvkové organizace, případně rodinným příslušníkům zaměstnanců a jiným fyzickým nebo právnickým osobám. [8]

2.4. Finanční analýza a její ukazatele

Finanční analýza je rozbořením stavu a vývoje financí podniku, zejména podle údajů z účetních výkazů. Je to metoda, která poměřuje získané údaje mezi sebou navzájem a rozšiřuje tak jejich vypovídací schopnost, umožňuje dospět k určitým závěrům o celkovém hospodaření a finanční situaci podniku, podle nichž by bylo možné přijmout různá rozhodnutí.

Základním metodickým nástrojem finanční analýzy jsou tzv. finanční poměrové ukazatele (financial ratio). Jsou formou číselného vztahu, do které jsou uváděny finančně-účetní informace. Poměrové ukazatele se běžně vypočítávají vydělením jedné položky (skupiny položek) jinou položkou (skupinou položek) uvedenou ve výkazech, mezi nimiž existují co do obsahu určité souvislosti. Konstrukce a výběr ukazatelů je podřízen hlavně tomu, co chceme změřit, musí být relevantní zkoumanému problému či prováděnému rozhodnutí.

Ukazatele se obvykle sdružují do skupin, přičemž každá skupina se váže k některému aspektu finančního stavu podniku. Zpravidla se uvádí dělení na čtyři základní skupiny – *ukazatele rentability*, *ukazatele aktivity*, *ukazatele zadluženosti*, *ukazatele platební schopnosti*. [6]

Při analýze společnosti je nutno přihlídnout k jejímu postavení v rámci příslušného odvětví a charakteru společnosti.

Finanční analýza neziskové organizace se soustřeďuje na rozbor druhů příjmů a výdajů se zvláštním zřetelem na to, které z nich může svými rozhodnutími ovlivnit a které nikoliv. [5]

2.4.1. Zdroje informací

Finance podniku lze charakterizovat stavem majetku, stavem dluhů, rozdílem mezi majetkem a cizími zdroji, výší výnosů a nákladů, výší příjmů a výdajů.

O stavu a vývoji financí podniku vypovídá účetní závěrka (rozvaha, výkaz zisku a ztrát, a příloha), doplněná v předepsaných případech o výroční zprávu. [1]

2.4.2. Analýza zadluženosti

Pojem zadluženost vyjadřuje skutečnost, že organizace využívá k financování svých aktiv a činností cizí zdroje (dluh). Používání cizích zdrojů ovlivňuje jak výnosnost kapitálu akcionářů, tak riziko. Pro akcionáře, kteří poskytují organizaci rizikový kapitál je důležitá míra rizika a míra výnosnosti jimi vloženého kapitálu, proto je pro ně hlavní i informace o zadluženosti organizace. Ukazatelé zadluženosti hodnotí finanční strukturu podniku, porovnávají vlastní i cizí finanční zdroje.

V reálné ekonomice u velkých organizací není možné, aby tyto organizace financovaly veškerá svá aktiva z kapitálu vlastního, anebo naopak jen z kapitálu cizího. Použití pouze vlastního kapitálu by znamenalo snížení celkové výnosnosti vloženého kapitálu. Na druhé straně financování všech podnikových aktiv jen z kapitálu cizího by bylo spojeno s obtížemi při jeho získávání, nehledě na to, že právní předpisy určitou výši vlastního kapitálu vyžadují.

Na financování aktiv se proto v určité míře podílí jak vlastní kapitál, tak kapitál cizí. Organizace používá cizí kapitál s tím, že výnos, který se jím získá a rovněž výnosnost celkového vloženého kapitálu bude vyšší než jsou náklady spojené s jeho použitím, tj. úrok placený z cizího kapitálu.

Jedním ze základních problémů je vedle stanovení celkové výše potřebného kapitálu i volba správné skladby zdrojů financování činnosti, označovaná jako finanční struktura.

Poměr vlastního a cizího kapitálu je v různých oborech činnosti a různých organizacích odlišný. Spíše tradičně se uplatňuje obecná zásada, že vlastní kapitál má být pokud možno vyšší než cizí vzhledem k tomu, že cizí kapitál je nutné splatit. Nízký poměr vlastního kapitálu k cizímu se považuje za určitou finanční slabost organizace a ohrožení její stability vzhledem ke spoléhání se na cizí kapitál.

K hodnocení finanční struktury se používá několik ukazatelů zadluženosti, které jsou odvozeny z rozvahy, vycházejí z rozboru vzájemných vztahů mezi položkami závazků, vlastního kapitálu a celkového kapitálu. [6]

2.4.2.1. Celková zadluženost

Vypočte se jako podíl cizího kapitálu k celkovým aktivům. Je základním ukazatelem zadluženosti, nazývaný též **ukazatel věřitelského rizika**.

$$\text{Celková zadluženost} = \frac{\text{Cizí kapitál}}{\text{Celková aktiva}}$$

Obecně platí, že čím vyšší je hodnota tohoto ukazatele, tím vyšší je zadluženost organizace a tím vyšší je i finanční riziko. Ovšem pro jeho výši nelze stanovit nějaké přesné zásady. Je nutné ho vždy posuzovat v souvislosti s celkovou výnosností, kterou organizace dosahuje z celkového vloženého kapitálu, i v souvislosti se strukturou cizího kapitálu.

2.4.2.2. Ostatní ukazatele zadluženosti

K měření zadluženosti se dále používá **ukazatel finanční nezávislosti** (equity ratio), který je doplňkovým ukazatelem k ukazateli věřitelského rizika. Jejich součet se rovná 1, resp. 100%. Tento ukazatel je vyjádřen podílem vlastního kapitálu k celkovým aktivům, resp. vyjádřením do jaké míry je celkový majetek organizace kryt vlastním kapitálem.

$$\text{Ukazatel finanční nezávislosti} = \frac{\text{Vlastní kapitál}}{\text{Celková aktiva}}$$

Ukazatel vyjadřuje proporci, ve které jsou aktiva financována penězi akcionářů. Používá se pro hodnocení hospodářské a finanční stability organizace a spolu s ukazatelem solventnosti bývá považován za nejvýznamnější ukazatel pro hodnocení celkové finanční situace organizace.

Pro úplnost uvedu ještě jeden ze tří hlavních ukazatelů zadluženosti, **ukazatel zadluženosti vlastního kapitálu** (debt-equity ratio), který úzce navazuje na předchozí dva poměrové ukazatele a je jejich kombinací (dává do poměru jejich čitatele). Je to ukazatel poměru cizího kapitálu k vlastnímu kapitálu.

$$\text{Ukazatel zadluženosti vlastního kapitálu} = \frac{\text{Cizí kapitál}}{\text{Vlastní kapitál}}$$

Jeho obsah i význam vyplývá z vysvětlení, které bylo uvedeno u předchozích dvou ukazatelů, sám o sobě nemá nějakou vypovídací schopnost. Využívá se také převrácená hodnota tohoto ukazatele, která se nazývá **míra finanční samostatnosti**. [6]

2.4.3. Analýza platební schopnosti (likvidity)

Likviditou se obecně rozumí schopnost organizace přeměňovat svůj majetek v peníze a těmi vyrovnávat v krátkodobém horizontu své závazky. O likviditě je možno uvažovat i ve smyslu její schopnosti generovat prostředky na úhradu krátkodobých závazků. Cílem ukazatelů likvidity je vyjádřit se k potencionální schopnosti organizace hradit promptně své splatné závazky. Platební schopnost se vyjadřuje v podobě těchto hlavních ukazatelů:

- běžná likvidita,
- pohotová likvidita,
- hotovostní (peněžní) likvidita,
- pracovní kapitál.

Trvalá platební schopnost je jednou ze základních podmínek úspěšné existence organizace v podmínkách trhu. Pravděpodobnost jejího zachování je proto logicky součástí globální charakteristiky finanční situace organizace. Finanční stabilitu zjišťujeme při rozboru rozvahy, resp. balance pomocí poměrových ukazatelů.

V souvislosti s platební schopností je možné setkat se s pojmy solventnost, likvidita a likvidnost. Obvykle se vymezují takto:

Solventnost je obecná schopnost podniku získat prostředky na úhradu svých závazků. Je to relativní přebytek hodnoty aktiv nad hodnotou závazků.

Likvidita je momentální schopnost uhradit splatné závazky. Je měřítkem krátkodobé nebo okamžité solventnosti.

Likvidnost je jednou z charakteristik konkrétního druhu majetku. Označuje míru obtížnosti transformovat majetek do hotovostní formy. V rozvaze jsou aktiva seřazena podle stupně své likvidnosti, tedy podle toho, jak rychle je možné realizovat jejich

přeměnu v hotové peníze. Zásoby jsou například obecně likvidnější než hmotný dlouhodobý majetek.

Poměrové ukazatele platební schopnosti odvozují solventnost, resp. likviditu organizace od poměru mezi oběžnými aktivy jako nejlikvidnější skupinou aktiv a krátkodobými závazky splatnými v blízké budoucnosti (obvykle do 1 roku). [6]

2.4.3.1. Běžná likvidita

Běžná likvidita je poměr celkového objemu oběžných aktiv a krátkodobých závazků. Bývá nazývána ukazatelem solventnosti nebo běžné likvidity nebo také poměrovým ukazatelem pracovního kapitálu. Je měřítkem krátkodobé solventnosti organizace.

$$\text{Běžná likvidita} = \frac{\text{Pe} + \text{OCP} + \text{Po} + \text{Zs}}{\text{KZ}}$$

kde

Pe = peníze,

OCP = obchodovatelné cenné papíry,

Po = pohledávky,

Zs = zásoby,

KZ = krátkodobé závazky.

Ukazatel běžné likvidity vyjadřuje kolikrát pokrývají oběžná aktiva krátkodobé závazky organizace. Znamená to, kolikrát je organizace schopna uspokojit své věřitele, kdyby proměnila veškerá oběžná aktiva v daném okamžiku v hotovost. Hlavní smysl tohoto ukazatele solventnosti je, že pro úspěšnou činnost organizace má zásadní význam hrazení krátkodobých závazků z těch položek aktiv, které jsou pro tento účel určeny, a nikoliv např. tak, že by byla nucena prodávat dlouhodobý hmotný majetek.

Čím vyšší je hodnota ukazatele, tím je obecně pravděpodobnější zachování platební schopnosti organizace. Interval 1,5 – 2,5 představuje pozitivní stav tohoto ukazatele.

Vývoj a změny hodnoty tohoto ukazatele je nutno posuzovat velmi obezřetně, neboť se velmi obtížně interpretují. Je poměrně zřejmé, jestliže rostou krátkodobá pasiva rychleji než oběžná aktiva, ukazatel běžné likvidity se snižuje, a to může znamenat, že organizace má potíže s likviditou. [6]

2.4.3.2. Pohotová likvidita

Pohotová likvidita je měřítkem okamžité solventnosti. Ne všechna aktiva organizace jsou stejně likvidní. Ve snaze odstranit z ukazatele vliv obecně nejméně likvidní části oběžných aktiv, tj. zásob (surovin, materiálu, polotovarů, nedokončené výroby, hotových výrobků), je často zjišťována hodnota tohoto ukazatele. Při výpočtu

se bere v úvahu struktura oběžných aktiv z hlediska likvidity. Poměruje se jen tzv. pohotová oběžná aktiva ke krátkodobým závazkům.

$$\text{Pohotová likvidita} = \frac{\text{Pe} + \text{OCP} + \text{Po}}{\text{KZ}}$$

kde

Pe = peníze,

OCP = obchodovatelné cenné papíry,

Po = pohledávky,

KZ = krátkodobé závazky.

Spíše než samotnou hodnotu ukazatele je vhodné sledovat její vývoj v čase. Ve srovnání s ukazatelem běžné likvidity se všeobecně považuje za mnohem praktičtější. Vyšší hodnota ukazatele bude příznivější z hlediska věřitelů, méně však z hlediska vedení organizace nebo akcionářů. Bude totiž znamenat, že značný objem oběžných aktiv je vázán ve formě pohotových prostředků, které přinášejí jen malý nebo žádný úrok. Proto se organizace musí snažit stanovit si optimální výši a strukturu pohotových (likvidních) oběžných aktiv ve vztahu k celkovému objemu a povaze své činnosti. Za standardní hodnotu tohoto ukazatele je považována hodnota 1, tj. rovnost mezi takto chápanými zdroji úhrad a potřebami úhrad. [6]

2.4.3.3. Hotovostní likvidita

Hotovostní se rozumí všechny pohotové platební prostředky, tzn. nejen suma peněz na běžném účtu, jiných účtech či v pokladně, ale rovněž volně obchodovatelné cenné papíry, šeky, tj. ekvivalenty hotovosti. Hotovost je tedy možno ztotožnit s finančním majetkem (peníze, účty v bankách a krátkodobý finanční majetek). Zároveň je třeba upozornit, že součástí krátkodobých závazků mohou být i běžné bankovní úvěry, které jsou v rozvaze např. uvedeny odděleně od krátkodobých závazků. [2]

$$\text{Hotovostní likvidita} = \frac{\text{Pe} + \text{OCP}}{\text{KZ}}$$

kde

Pe = peníze,

OCP = obchodovatelné cenné papíry,

KZ = krátkodobé závazky.

Ve standardních tržních ekonomikách je tento ukazatel hodnocen pozitivně, když dosahuje hodnoty kolem 0,2, tj. v hodnoceném okamžiku má organizace k dispozici prostředky k úhradě ca 20% krátkodobých závazků. Nabývá-li ukazatel hodnot blízkých 0, je velké nebezpečí ztráty platební schopnosti.

2.4.3.4. Pracovní kapitál

Pracovní kapitál je absolutní ukazatel likvidity, který představuje rozdíl mezi oběžnými aktivy a krátkodobými závazky. Představuje prostředky, které by organizaci zůstaly k dispozici, kdyby v daném okamžiku splatila všechny své krátkodobé závazky.

$$\text{Pracovní kapitál} = \text{OA} - \text{KZ}$$

kde

OA = oběžná aktiva,

KZ = krátkodobé závazky.

Pokud by organizace dosáhla záporné hodnoty pracovního kapitálu, znamenalo by to pro ni ohrožení v likviditě a současně v solventnosti, byla by ohrožena její výkonnostní stabilita, stejně jako korektnost vztahů vůči jejím věřitelům. [2]

3. Analytická část

Na začátku analytické části je nezbytné okrajově se seznámit s konkrétní organizací, u které budu analýzu provádět.

Příspěvková organizace Dětský domov a Speciální školy ve Vrbně pod Pradědem, nám. Sv. Michala 17 je právnickou osobou zřízenou Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Rozhodnutím Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy přešla s účinností od 1. října 2001 do působnosti Moravskoslezského kraje.

3.1. Základní charakteristika organizace

3.1.1. Vymezení hlavního účelu a předmětu činnosti

Hlavním účelem zřízení organizace je výchova a vzdělávání žáků s takovými rozumovými nedostatky, pro které se nemohou s úspěchem vzdělávat v základní škole, ani ve speciální základní škole, jsou však schopni osvojit si alespoň některé prvky vzdělání, dále zajišťovat výchovnou, hmotnou a sociální péči mládeži, která nemůže být ze závažných důvodů vychovávána ve vlastní rodině.

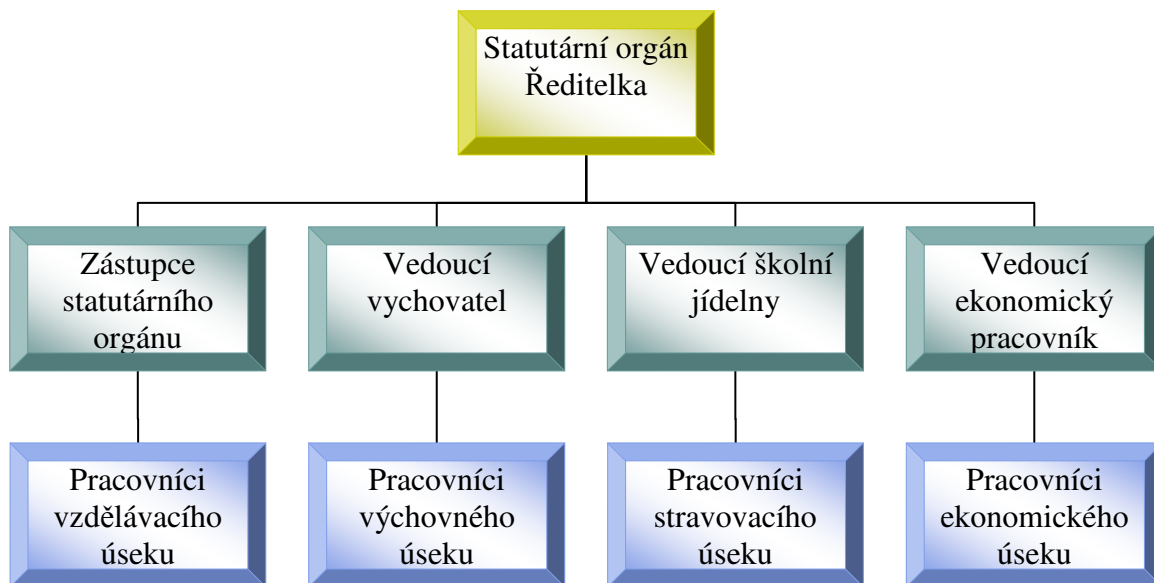
Předmět činnosti odpovídající hlavnímu účelu:

- výchova a vzdělávání žáků ve zvláštní škole, kteří se nemohou s úspěchem vzdělávat v základní škole, ani ve speciální základní škole,
- poskytování základního vzdělání,
- výchova a vzdělání obtížně vzdělavatelných žáků v pomocné škole s takovými nedostatky rozumového vývoje, pro které se nemohou vzdělávat ani ve zvláštní škole, jsou však schopni osvojit si alespoň některé prvky vzdělání,
- zabezpečování výchovy, zájmové činnosti a rekreace žáků ve školní družině,
- zajišťování výchovné, hmotné a sociální péče mládeži v dětském domově, která ze závažných důvodů nemůže být vychovávána ve vlastní rodině a nemůže být osvojena nebo umístěna v jiné formě náhradní péče,
- mládež, u níž se předpokládá dlouhodobý pobyt, je vychovávána v dětském domově rodinného typu,
- zabezpečování stravování žáků a pracovníků školy ve školní jídelně.

3.1.2. Statutární orgán organizace

Statutárním orgánem organizace je ředitel, jmenovaný radou kraje po předchozím souhlasu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Ředitel jedná jménem organizace samostatně. Je odpovědný radě kraje za činnost organizace. Při své činnosti je povinen postupovat v souladu s platnými právními předpisy, správními předpisy kraje a jeho vnitřními organizačními předpisy. [10]

Graf č. 1: Organizační struktura organizace

Údaje o počtech žáků a zaměstnanců

V roce 2004 byl průměrný počet žáků zvláštní a pomocné školy 57 a průměrný počet dětí v dětském domově 39. Průměrný stav zaměstnanců byl 40.

3.1.3. Doplnková činnost organizace

Podle § 21 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může organizace vykonávat doplňkovou činnost, pokud není vykonávána na úkor jejího hlavního účelu a předmětu činnosti.

Dětský domov a Speciální školy ve Vrbně pod Pradědem žádnou doplňkovou činnost nevykonávají.

3.2. Příjmy, výdaje a hospodaření s peněžními fondy

3.2.1. Příjmy a výdaje v roce 2001

Tabulka č. 1: Příjmy a výdaje organizace v roce 2001

Příjmy	Kč
Přijaté provozní dotace celkem	10 078 852,00
z toho: příspěvek na provoz od zřizovatele	2 714 852,00
příspěvek a dotace ze státního rozpočtu	7 364 000,00
Poplatky od zletilých žáků, rodičů nebo jiných zákonných zástupců	933 227,00
Příjmy z doplňkové činnosti	-
Ostatní příjmy	253 590,00
Celkové příjmy	11 265 669,00

Výdaje	Kč
Neinvestiční výdaje celkem	11 300 079,00
z toho: náklady na platy pracovníků DD a SŠ	5 600 489,00
ostatní osobní náklady	1 350,00
zákonné odvody zdravotního a sociálního pojištění	1 950 596,00
výdaje na učebnice, učební texty a učební pomůcky	72 000,00
ostatní provozní náklady	3 675 644,00
Celkové výdaje	11 300 079,00
Hospodářský výsledek	- 34 410,00

Zdroj: vlastní

Tabulky příjmů a výdajů Dětského domova a Speciálních škol ve Vrbně pod Pradědem v letech 2001 – 2004 zahrnují příjmy a výdaje organizace, které ovlivňují její hospodářský výsledek. Příjmy tvoří dotace z rozpočtu Moravskoslezského kraje na provoz a dotace ze státního rozpočtu na přímé náklady vzdělávání, tj. prostředky na platy, zákonné odvody sociálního a zdravotního pojištění, zákonné pojištění zaměstnanců, ostatní platby za provedenou práci (civilní služba) a odvody do fondu kulturních a sociálních potřeb.

Položka příjmů – poplatky od zletilých žáků, rodičů nebo jiných zákonných zástupců – zahrnuje dávky státní sociální podpory, sirotčí důchody a příspěvky na úhradu péče dětí v plném zaopatření v zařízení, a dále stravné hrazené zaměstnanci a žáky speciálních škol.

Ostatní příjmy tvoří úroky z běžných účtů a proúčtování fondů.

Ostatní provozní náklady tvoří spotřeba materiálu, energií, náklady na opravy a údržbu, náklady za služby, cestovné a reprezentaci, poplatky, pokuty a odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku.

Dále se v těchto nákladech objevuje pojištění majetku, kapesné vyplácené dětem dětského domova a náklady na výpomoc těm dětem, které dovršily 18 let a z domova odcházejí.

Jak je patrné, v roce 2001 hospodařila organizace se schodkovým rozpočtem. Příčinou překročení příjmů byly vyšší provozní náklady, především náklady na energie a palivo. Ztráta byla uhrazena z nerozděleného zisku, který byl v účetnictví veden jako nerozdělený zisk minulých let. Školský úřad neschválil během roku rozdělení tohoto zisku do peněžních fondů.

Příjmem organizace, který neovlivňoval její hospodářský výsledek byly dotace ze státního rozpočtu na dlouhodobý majetek. Tato dotace v roce 2001 činila 780 000,00 Kč. Použita byla v rámci programu ISPROFIN³ na údržbu a opravy interiérů objektů dětského domova.

³ Informační systém programového financování

3.2.2. Hospodaření s peněžními fondy v roce 2001

Tabulka č. 2: Hospodaření s rezervním fondem v roce 2001

Rezervní fond	Kč
Stav rezervního fondu k 1. 1. 2001	15 000,00
TVORBA FONDU:	
příděl z hospodářského výsledku	-
peněžní dary	60 820,00
ostatní zdroje	-
Zdroje fondu celkem	75 820,00
POUŽITÍ FONDU:	
posílení investičního fondu	-
na další rozvoj činnosti organizace	73 000,00
časové překlenutí rozdílů mezi výnosy a náklady	-
úhrady případných sankcí za porušení rozpočtové kázně	-
úhrada ztráty minulých let	-
Použití fondu celkem	73 000,00
Stav rezervního fondu k 31. 12. 2001	2 820,00

Zdroj: vlastní

V roce 2001 tvořily příjmy rezervního fondu věcné a peněžní dary soukromých podnikatelských subjektů v částkách dle darovacích smluv. Prostředky fondu byly použity na úhradu prázdninových pobytů dětí dětského domova. Konečný stav vykazuje zůstatek ve výši 2 820,00 Kč. Tyto peníze byly účelově vázané do dalšího roku.

Tabulka č. 3: Hospodaření s investičním fondem v roce 2001

Investiční fond	Kč
Stav investičního fondu k 1. 1. 2001	135 742,00
TVORBA FONDU:	
příděl z odpisů dlouhodobého majetku	37 421,00
investiční dotace z rozpočtu kraje	-
investiční dotace ze SR a SF	-
převod z rezervního fondu	-
výnosy z prodeje dlouhodobého majetku	-
ostatní zdroje	-
Zdroje fondu celkem	173 163,00
POUŽITÍ FONDU:	
opravy a údržba nemovitého majetku	158 163,00
rekonstrukce a modernizace	-
pořízení dlouhodobého majetku	15 000,00
úhrady investičních úvěrů nebo půjček	-
odvod do rozpočtu kraje	-
Použití fondu celkem	173 163,00
Stav investičního fondu k 31. 12. 2001	-

Zdroj: vlastní

Investiční fond byl vytvořen přídělem z odpisů dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku. Prostředky fondu byly v plné výši použity na opravy a údržbu nemovitého majetku.

Tabulka č. 4: Hospodaření s FKSP v roce 2001⁴

Fond kulturních a sociálních potřeb	Kč
Stav FKSP k 1. 1. 2001	210 500,00
TVORBA FONDU: příděl na vrub nákladů	112 000,00
Zdroje fondu celkem	322 500,00
POUŽITÍ FONDU: stravování rekreace kultura, tělovýchova, sport penzijní připojištění sociální výpomoci dary ostatní použití	- - - - - - 142 000,00
Použití fondu celkem	142 000,00
Stav FKSP k 31. 12. 2001	180 500,00

Zdroj: vlastní

Fond kulturních a sociálních potřeb je tvořen podle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů, a tvoří ho 2 % z ročního objemu nákladů zúčtovaných na platy.

Prostředky fondu se ukládají na samostatném účtu, Dětský domov a Speciální školy mají tento účet veden u České spořitelny.

Fond byl použit na letní rekreace zaměstnanců a příspěvky na stravné zaměstnanců organizace.

Zůstatek fondu byl převeden do příštího roku.

⁴ Peněžní částky ve fondu kulturních a sociálních potřeb jsou zaokrouhleny na stovky Kč.

3.2.3. Příjmy a výdaje v roce 2002

Tabulka č. 5: Příjmy a výdaje organizace v roce 2002

Příjmy	Kč
Přijaté dotace	12 267 300,00
z toho: příspěvek na provoz od zřizovatele	2 637 000,00
příspěvek a dotace ze státního rozpočtu	9 630 300,00
Poplatky od zletilých žáků, rodičů nebo jiných zákonných zástupců	867 810,00
Příjmy z doplňkové činnosti	-
Ostatní příjmy	185 530,00
Celkové příjmy	13 320 640,00

Výdaje	Kč
Neinvestiční výdaje celkem	11 265 000,00
z toho: náklady na platy pracovníků DD a SŠ	6 156 000,00
ostatní osobní náklady	5 900,00
zákonné odvody zdravotního a sociálního pojištění	2 142 760,00
výdaje na učebnice, učební texty a učební pomůcky	117 380,00
ostatní provozní náklady	4 898 230,00
Celkové výdaje	13 320 270,00
Hospodářský výsledek	370,00

Zdroj: vlastní

Celkové přijaté dotace byly v roce 2002 zhruba o 2 mil. Kč vyšší, nárůst se týkal dotací ze státního rozpočtu určených na platy, zákonné odvody zdravotního a sociálního pojištění zaměstnanců, ostatní platby za provedenou práci a odvody do fondu kulturních a sociálních potřeb. Důvodem byla změna platových tarifů.

V ostatních příjmech jsou úroky z běžných účtů, zúčtování fondů a daň z příjmů zaměstnanců vrácená z rozhodnutí finančního úřadu.

Ostatní provozní náklady tvoří opět spotřeba materiálu, energií, náklady na opravy a údržbu, náklady na cestovné a reprezentaci, služby, pokuty a penále, odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, pojištění majetku, kapesné pro děti dětského domova a náklady na výpomoc dětem, které z domova odcházejí.

Hospodářský výsledek byl v tomto roce kladný, činil 370,00 Kč.

V účetnictví byl dosud veden nerozdělený zisk minulých let 50 440,00 Kč.

3.2.4. Hospodaření s peněžními fondy v roce 2002

Tabulka č. 6: Hospodaření s rezervním fondem v roce 2002

Rezervní fond	Kč
Stav rezervního fondu k 1. 1. 2002	2 820,00
TVORBA FONDU:	
příděl z hospodářského výsledku	-
peněžní dary	64 890,00
ostatní zdroje	-
Zdroje fondu celkem	67 710,00
POUŽITÍ FONDU:	
posílení investičního fondu	-
na další rozvoj činnosti organizace	62 110,00
časové překlenutí rozdílů mezi výnosy a náklady	-
úhrady případných sankcí za porušení rozpočtové kázně	-
úhrada ztráty minulých let	-
Použití fondu celkem	62 110,00
Stav rezervního fondu k 31. 12. 2002	5 600,00

Zdroj: vlastní

V roce 2002 tvořily příjmy rezervního fondu věcné a peněžní dary. Tady bych zmínila organizace, které v tomto roce přispěly nejvyššími částkami – AHOLD, a. s. v rámci charitativní akce Bertík 25 500,00 Kč, politická strana ČSSD 12 000,00 Kč, Severomoravské energetické závody, a. s. 11 000,00 Kč.

Prostředky fondu byly použity pro děti na prázdninové pobyty a vánoční dárky.

Tabulka č. 7: Hospodaření s investičním fondem v roce 2002

Investiční fond	Kč
Stav investičního fondu k 1. 1. 2002	-
TVORBA FONDU:	
příděl z odpisů dlouhodobého majetku	101 510,00
investiční dotace z rozpočtu kraje	-
investiční dotace ze SR a SF	-
převod z rezervního fondu	-
výnosy z prodeje dlouhodobého majetku	-
ostatní zdroje	-
Zdroje fondu celkem	101 510,00
POUŽITÍ FONDU:	
opravy a údržba nemovitého majetku	101 510,00
rekonstrukce a modernizace	-
pořízení dlouhodobého majetku	-
úhrady investičních úvěrů nebo půjček	-
odvod do rozpočtu kraje	-
Použití fondu celkem	101 510,00
Stav investičního fondu k 31. 12. 2002	-

Zdroj: vlastní

Počáteční stav investičního fondu byl nulový. Vytvořen byl přidělem z odpisů dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku a veškeré prostředky byly použity na opravy a údržbu nemovitého majetku.

Tabulka č. 8: Hospodaření s FKSP v roce 2002

Fond kulturních a sociálních potřeb	Kč
Stav FKSP k 1. 1. 2002	180 500,00
TVORBA FONDU: příděl na vrub nákladů	123 100,00
Zdroje fondu celkem	303 600,00
POUŽITÍ FONDU: stravování rekreace kultura, tělovýchova, sport penzijní připojištění sociální výpomoci dary ostatní použití	- - - - - - -
Použití fondu celkem	149 900,00
Stav FKSP k 31. 12. 2002	153 700,00

Zdroj: vlastní

Fond byl vytvořen přidělem 2 % z ročního objemu nákladů zúčtovaných na platy. Protože se změnil platové tarify a platy vzrostly, příděl do fondu byl vyšší než v roce 2001. Použit byl na letní rekreace zaměstnanců a příspěvky na stravné zaměstnanců organizace.

Zůstatek fondu byl převeden do příštího roku.

3.2.5. Příjmy a výdaje v roce 2003

Tabulka č. 9: Příjmy a výdaje organizace v roce 2003

Příjmy	Kč
Přijaté dotace	13 286 200,00
z toho: příspěvek na provoz od zřizovatele	3 627 000,00
příspěvek a dotace ze státního rozpočtu	9 659 200,00
Poplatky od zletilých žáků, rodičů nebo jiných zákonných zástupců	783 410,00
Příjmy z doplňkové činnosti	-
Ostatní příjmy	69 050,00
Celkové příjmy	14 138 660,00

Výdaje	Kč
Neinvestiční výdaje celkem	14 138 531,00
z toho: náklady na platy pracovníků DD a SŠ	6 957 000,00
ostatní osobní náklady	6 000,00
zákonné odvody zdravotního a sociálního pojištění	2 419 712,00
výdaje na učebnice, učební texty a učební pomůcky	44 210,00
ostatní provozní náklady	4 711 609,00
Celkové výdaje	14 138 531,00
Hospodářský výsledek	130,00

Zdroj: vlastní

V roce 2003 byly organizaci poskytnuty provozní dotace od zřizovatele v celkové výši 3 627 000,00 Kč. Tedy o 1 mil. Kč vyšší než předchozí rok. Po schválení Radou Moravskoslezského kraje byl tento 1 mil. Kč poskytnut jako účelová dotace na investiční záměr (rekonstrukce) s časovou použitelností do 30. dubna 2004.

Další příjmy tvořily poplatky od zletilých žáků, rodičů nebo jiných zákonných zástupců a ostatní příjmy.

Ostatní provozní náklady tvoří opět spotřeba materiálu, energií, náklady na opravy a údržbu, náklady na cestovné a reprezentaci, služby, pokuty a penále, odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, pojištění majetku, kapesné a náklady na výpomoc.

Příjmy pokryly výdaje v plné výši, hospodářský výsledek činil 130,00 Kč.

V účetnictví byl stále veden nerozdělený zisk z minulých let, v tomto roce vyšší o výsledek hospodaření z minulého roku, tedy 50 810,00 Kč.

3.2.6. Hospodaření s peněžními fondy v roce 2003

Tabulka č.10: Hospodaření s rezervním fondem v roce 2003

Rezervní fond	Kč
Stav rezervního fondu k 1. 1. 2003	5 600,00
TVORBA FONDU:	
příděl z hospodářského výsledku	-
peněžní dary	105 200,00
ostatní zdroje	-
Zdroje fondu celkem	110 800,00
POUŽITÍ FONDU:	
posílení investičního fondu	45 900,00
na další rozvoj činnosti organizace	64 900,00
časové překlenutí rozdílů mezi výnosy a náklady	-
úhrady případných sankcí za porušení rozpočtové kázně	-
úhrada ztráty minulých let	-
Použití fondu celkem	110 800,00
Stav rezervního fondu k 31. 12. 2003	-

Zdroj: vlastní

Rezervní fond byl v roce 2003 opět tvořen pouze peněžními a věcnými dary soukromých podnikatelských a nepodnikatelských subjektů, ovšem částka kterou se podařilo získat v tomto roce byla vyšší než v letech předchozích a činila 105 200,00 Kč. Nejvyššími částkami přispěli dětem ČSOB, a. s., Nadace Terezy Maxové, Nadace Václava Fischera a Nadace Vize 97 Dagmar a Václava Havlových.

Část fondu byla po schválení Radou Moravskoslezského kraje převedena do fondu investičního za účelem použití na rekonstrukci a modernizaci školní jídelny dle nových hygienických požadavků.

Částka 64 900,00 Kč byla použita na prázdninové pobyty dětí a zůstatek fondu byl nulový.

Tabulka č. 11: Hospodaření s investičním fondem v roce 2003

Investiční fond	Kč
Stav investičního fondu k 1. 1. 2003	-
TVORBA FONDU:	
příděl z odpisů dlouhodobého majetku	76 760,00
investiční dotace z rozpočtu kraje	4 377 740,00
investiční dotace ze SR a SF	-
převod z rezervního fondu	45 900,00
výnosy z prodeje dlouhodobého majetku	-
ostatní zdroje	-
Zdroje fondu celkem	4 500 400,00
POUŽITÍ FONDU:	
opravy a údržba nemovitého majetku	-
rekonstrukce a modernizace	3 509 150,00
pořízení dlouhodobého majetku	-
úhrady investičních úvěrů nebo půjček	-
odvod do rozpočtu kraje	18 000,00
Použití fondu celkem	-
Stav investičního fondu k 31. 12. 2003	973 250,00

Zdroj: vlastní

V roce 2003 byla část investičního fondu vytvořena přidělem z odpisů dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, část byla převedena z rezervního fondu a nejvyšší položku tvořila investiční dotace z rozpočtu kraje. Tato dotace byla určena na rekonstrukci budovy dětského domova, kde bylo nutno dle nových požadavků Evropské unie pro děti vybudovat tzv. rodinné buňky.

V tomto roce se poprvé odváděla do rozpočtu zřizovatele polovina odpisů budov, tato částka je určena ke krytí případných havarijních stavů organizací, které spadají pod Moravskoslezský kraj.

Zůstatek tvoří nevyčerpaná účelová dotace s časovou použitelností do konce měsíce dubna 2004.

Tabulka č. 12: Hospodaření s FKSP v roce 2003

Fond kulturních a sociálních potřeb	Kč
Stav FKSP k 1. 1. 2003	153 900,00
TVORBA FONDU: příděl na vrub nákladů	139 100,00
Zdroje fondu celkem	293 000,00
POUŽITÍ FONDU: stravování rekreace jubilea penzijní připojištění sociální výpomoci dary ostatní použití	17 000,00 58 800,00 5 000,00 - - - 17 000,00
Použití fondu celkem	97 800,00
Stav FKSP k 31. 12. 2003	195 200,00

Zdroj: vlastní

Fond byl vytvořen základním přídělem na vrub nákladů. Jeho prostředky byly použity na letní rekreace zaměstnanců, příspěvky na stravné zaměstnanců, a životní a pracovní jubilea zaměstnanců. Zůstatek byl převeden do příštího roku.

3.2.7. Příjmy a výdaje v roce 2004

Tabulka č. 13: Příjmy a výdaje organizace v roce 2004

Příjmy	Kč
Přijaté dotace	15 399 580,00
z toho: příspěvek na provoz od zřizovatele	4 423 000,00
příspěvek a dotace ze státního rozpočtu na mzdy	10 976 580,00
Poplatky od zletilých žáků, rodičů nebo jiných zákonných zástupců	924 020,00
Příjmy z doplňkové činnosti	-
Ostatní příjmy	201 010,00
Celkové příjmy	16 524 610,00

Výdaje	Kč
Neinvestiční výdaje celkem	16 524 610,00
z toho: náklady na platy pracovníků DD a SŠ	7 891 000,00
ostatní osobní náklady	-
zákonné odvody zdravotního a sociálního pojištění	3 177 030,00
výdaje na učebnice, učební texty a učební pomůcky	26 740,00
ostatní provozní náklady	5 429 840,00
Celkové výdaje	16 524 610,00
Hospodářský výsledek	-

Zdroj: vlastní

Také v roce 2004 byly organizaci poskytnuty vyšší provozní dotace z rozpočtu Moravskoslezského kraje. Částka 4 423 000,00 Kč ale zahrnuje účelově vázané prostředky na vybavení rodinných buněk, tudíž ve skutečnosti se provozní dotace moc nezvýšila.

Ostatní příjmy zahrnují úroky z běžných účtů, zúčtování fondů a vrácené přeplatky za předplatné odborných knih a časopisů.

Ostatní provozní náklady se zvýšily, protože po rekonstrukci budov byla potřeba vytápět větší prostory, zvýšil se počet dětí v dětském domově a tudíž také náklady na potraviny.

Příjmy pokryly výdaje v plné výši.

Z rozhodnutí Rady Moravskoslezského kraje byl v tomto roce nerozdělený zisk minulých let převeden do rezervního fondu.

3.2.8. Hospodaření s peněžními fondy v roce 2004

Tabulka č. 14: Hospodaření s rezervním fondem v roce 2004

Rezervní fond	Kč
Stav rezervního fondu k 1. 1. 2004	-
TVORBA FONDU:	
příděl z hospodářského výsledku	84 850,00
peněžní dary	140 400,00
ostatní zdroje	-
Zdroje fondu celkem	225 250,00
POUŽITÍ FONDU:	
posílení investičního fondu	-
na další rozvoj činnosti organizace	140 400,00
časové překlenutí rozdílů mezi výnosy a náklady	10 299,00
úhrady případných sankcí za porušení rozpočtové kázně	-
úhrada ztráty minulých let	33 920,00
Použití fondu celkem	184 619,00
Stav rezervního fondu k 31.12.2004	40 631,00

Zdroj: vlastní

V roce 2004 se podařilo organizaci získat peněžní dary v částce 140 400,00 Kč. Nejvyššími částkami přispěla Kofola, a. s., AHOLD, a. s. v rámci charitativní akce Bertík a ÚV KSČM.

V průběhu roku schválila Rada Moravskoslezského kraje příděl do investičního fondu 84 850,00 Kč, jednalo se o částku, která byla v účetnictví dosud vedena jako nerozdělený zisk minulých let.

Fond byl použit na prázdninové pobyty dětí, k časovému překlenutí mezi výnosy a náklady, poslední položka je částka, kterou se uhradila ztráta z minulých let.

Tabulka č. 15: Hospodaření s investičním fondem v roce 2004

Investiční fond	Kč
Stav investičního fondu k 1. 1. 2004	973 250,00
TVORBA FONDU:	
příděl z odpisů dlouhodobého majetku	99 340,00
investiční dotace z rozpočtu kraje	2 272 760,00
investiční dotace ze SR a SF	-
převod z rezervního fondu	-
výnosy z prodeje dlouhodobého majetku	-
ostatní zdroje	-
Zdroje fondu celkem	3 345 350,00
POUŽITÍ FONDU:	
opravy a údržba nemovitého majetku	46 580,00
rekonstrukce a modernizace	3 273 770,00
pořízení dlouhodobého majetku	-
úhrady investičních úvěrů nebo půjček	-
odvod do rozpočtu kraje	26 000,00
Použití fondu celkem	3 346 350,00
Stav investičního fondu k 31. 12. 2004	-

Zdroj: vlastní

Zdrojem investičního fondu byly v roce 2004 odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku a investiční dotace z rozpočtu Moravskoslezského kraje.

Zdroje fondu byly použity na rekonstrukci půdních prostor, byly vybudovány nové třídy, kabinety a archiv.

Dále z fondu byla do rozpočtu kraje odvedena polovina odpisů budov.

Tabulka č. 16: Hospodaření s FKSP v roce 2004

Fond kulturních a sociálních potřeb	Kč
Stav FKSP k 1. 1. 2004	195 200,00
TVORBA FONDU: příděl na vrub nákladů	157 700,00
Zdroje fondu celkem	352 900,00
POUŽITÍ FONDU: stravování rekreace kultura, tělovýchova, sport penzijní připojištění sociální výpomoci jubilea ostatní použití	24 860,00 78 290,00 20 980,00 - - 9 550,00 11 340,00
Použití fondu celkem	145 000,00
Stav FKSP k 31. 12. 2004	207 900,00

Zdroj: vlastní

V roce 2004 se zvýšil stav zaměstnanců Dětského domova a Speciálních škol, čemuž odpovídá i příděl do fondu.

Prostředky fondu byly použity na letní rekreace zaměstnanců, příspěvky na stravné zaměstnanců, životní a pracovní jubilea zaměstnanců.

Fond odměn

Dětský domov a Speciální školy v žádném ze sledovaných roků netvořily fond odměn.

3.3. Ukazatele finanční analýzy

Při posuzování finančního hospodaření Dětského domova a Speciálních škol ve Vrbně pod Pradědem se zaměřím na finanční analýzu ukazatelů zadluženosti a platební schopnosti. Srovnávat budu hospodaření v letech 2001 až 2004.

3.3.1. Analýza zadluženosti⁵

Ukazatelé zadluženosti jsou definovány obecně poměrem nějaké složky závazků k určitému druhu kapitálu.

3.3.1.1. Celková zadluženost (CZ)

$$\text{Rok 2001: CZ} = \frac{683\,014,00}{4\,234\,076,79} = 0,161$$

$$\text{Rok 2002: CZ} = \frac{780\,140,00}{4\,260\,360,00} = 0,183$$

$$\text{Rok 2003: CZ} = \frac{1\,005\,630,00}{8\,927\,310,00} = 0,113$$

$$\text{Rok 2004: CZ} = \frac{1\,246\,740,00}{11\,370\,970,00} = 0,109$$

Nejvyšší ukazatel zadluženosti a tedy nejvyšší zadluženost byla v organizaci v roce 2002. V tomto roce byly cizí zdroje nejvyšší. Nejmenší zadluženost byla v roce 2004. Obecně zadluženost nedosahuje ani 1/5 celkových zdrojů a je relativně nízká.

⁵ Uvedené výpočty jsou zaokrouhleny na tři desetinná místa

3.3.1.2. Ukazatel finanční nezávislosti (UFN)

$$\text{Rok 2001: UFN} = \frac{3\,551\,062,79}{4\,234\,076,79} = 0,839$$

$$\text{Rok 2002: UFN} = \frac{3\,480\,220,00}{4\,260\,360,00} = 0,817$$

$$\text{Rok 2003: UFN} = \frac{7\,921\,680,00}{8\,927\,280,00} = 0,887$$

$$\text{Rok 2004: UFN} = \frac{10\,124\,230,00}{11\,370\,970,00} = 0,891$$

Součet ukazatelů celkové zadluženosti a finanční nezávislosti v jednotlivých letech je 1, pokud vypočtené ukazatele vynásobíme stem je součet 100 %.

Z vypočtených ukazatelů je zřejmé, že celkový majetek organizace je téměř z 90 % kryt vlastními zdroji.

3.3.1.3. Ukazatel zadluženosti vlastního kapitálu (UZVK)

$$\text{Rok 2001: UZVK} = \frac{683\,014,00}{3\,551\,062,79} = 0,192$$

$$\text{Rok 2002: UZVK} = \frac{780\,140,00}{3\,480\,220,00} = 0,224$$

$$\text{Rok 2003: UZVK} = \frac{1\,005\,630,00}{7\,921\,680,00} = 0,127$$

$$\text{Rok 2004: UZVK} = \frac{1\,246\,740,00}{10\,124\,230,00} = 0,123$$

Tento ukazatel úzce navazuje na předchozí dva ukazatele a dává do poměru jejich čitatele. Z vypočítaných hodnot je zřejmé, že organizace má převahu vlastního kapitálu nad cizím kapitálem a je minimálně zadlužená. Nejmenší zadlužení organizace je v roce 2004, naopak nejvyšší v roce 2002.

3.3.2. Analýza platební schopnosti

Pomocí ukazatelů likvidity budu zkoumat, jak je organizace schopná zaplatit v krátkodobém horizontu své závazky. Protože organizace nedisponuje žádnými krátkodobými obchodovatelnými cennými papíry, není tato položka ani v jednom z výpočtů zahrnuta.

Položka peníze, která je obsažena v čitateli všech vzorců na výpočet likvidity zahrnuje peníze v pokladně, na běžném účtu a na běžném účtu peněžních fondů. Organizace má běžný účet u Komerční banky, účet fondu kulturních a sociálních potřeb je veden od u České spořitelny.

3.3.2.1. Běžná likvidita (BL)

$$\text{Rok 2001: BL} = \frac{799\,621,92 + 263\,585,40 + 870\,629,00}{683\,014,00} = 2,831$$

$$\text{Rok 2002: BL} = \frac{921\,350,00 + 243\,720,00 + 842\,570,00}{777\,750,00} = 2,581$$

$$\text{Rok 2003: BL} = \frac{2\,025\,790,00 + 185\,480,00 + 851\,660,00}{1\,005\,630,00} = 3,046$$

$$\text{Rok 2004: BL} = \frac{1\,274\,330,00 + 350\,100,00 + 818\,790,00}{1\,206\,910,00} = 2,024$$

Interval 1,5 – 2,5 představuje pozitivní stav tohoto ukazatele. Ve sledovaném období organizace dosahovala průměrných hodnot běžné likvidity, tzn. že je v dobré finanční situaci. Oběžná aktiva pokrývají dvakrát až třikrát krátkodobé závazky organizace. Je to dáno především tím, že organizace má velký objem peněžních prostředků na svých běžných účtech. Nejvyšší platební schopnost měla organizace v roce 2003, nejnižší v roce 2004.

3.3.2.2. Pohotová likvidita (PL)

$$\text{Rok 2001: PL} = \frac{799\,621,92 + 263\,585,40}{683\,014,00} = 1,567$$

$$\text{Rok 2002: PL} = \frac{921\,350,00 + 243\,720,00}{777\,750,00} = 1,498$$

$$\text{Rok 2003: PL} = \frac{2\,025\,790,00 + 185\,480,00}{1\,005\,630,00} = 2,199$$

$$\text{Rok 2004: PL} = \frac{1\,274\,330,00 + 350\,100,00}{1\,206\,910,00} = 1,346$$

Za standardní hodnotu tohoto ukazatele je považována hodnota 1, tj. rovnost mezi pohotovými prostředky úhrad a potřebami úhrad. Z vypočtených ukazatelů je zřejmé, že pohotová likvidita organizace má blízko ke standardním hodnotám a platební schopnost organizace je dobrá. Hodnota ukazatele se v letech příliš nevychylovala. Nejvyšší hodnota ukazatele byla v roce 2003, nejnižší platební schopnost byla v roce 2004.

3.3.2.3. Hotovostní likvidita (HL)

$$\text{Rok 2001: HL} = \frac{799\,621,92}{683\,014,00} = 1,171$$

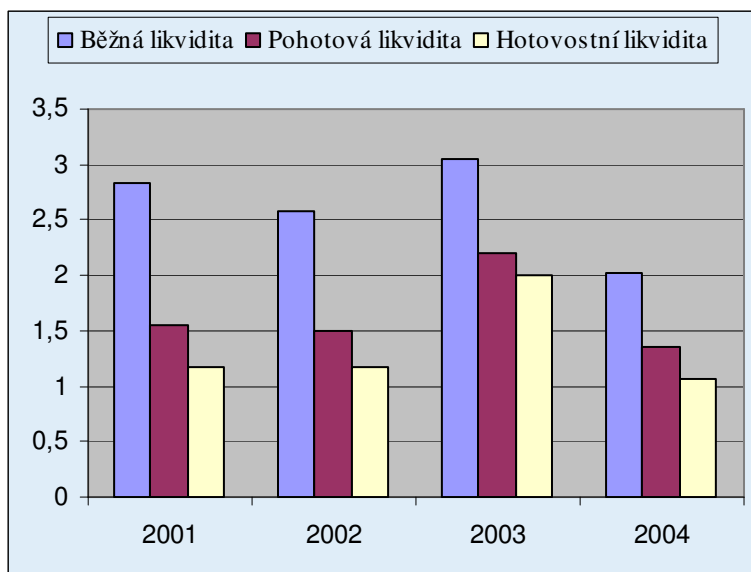
$$\text{Rok 2002: HL} = \frac{921\,350,00}{777\,750,00} = 1,185$$

$$\text{Rok 2003: HL} = \frac{2\,025\,790,00}{1\,005\,630,00} = 2,014$$

$$\text{Rok 2004: HL} = \frac{1\,274\,330,00}{1\,206\,910,00} = 1,056$$

Z uvedeného výpočtu vyplývá, že organizace má dobrou platební schopnost, na účtech má prostředky na úhradu všech svých krátkodobých závazků. Nejvyšší hodnota ukazatele byla v roce 2003, v tomto roce měla organizace na svém běžném účtu nevyčerpanou účelovou dotaci s časovou použitelností do dubna 2004. Nejnižší platební schopnost měla v roce 2004.

Graf č. 2: Vývoj platební schopnosti organizace v letech 2001 – 2004

Zdroj: vlastní

Graf znázorňuje jak se platební schopnost organizace (likvidita) vyvíjela v letech 2001 –2004. Z uvedeného grafu i z výpočtů vyplývá, že likvidita organizace je dobrá.

3.3.3. Pracovní kapitál

Vzorec pracovního kapitálu obsahuje peníze, krátkodobé obchodovatelné cenné papíry, pohledávky a zásoby. Dětský domov a Speciální školy nemají možnost obchodovat s cennými papíry, proto v mém výpočtu nejsou zahrnuty.

$$\text{Rok 2001: PK} = 1\,934\,090,12 - 683\,014,00 = 1\,251\,076,12$$

$$\text{Rok 2002: PK} = 2\,007\,750,00 - 777\,750,00 = 1\,230\,000,00$$

$$\text{Rok 2003: PK} = 3\,242\,290,00 - 1\,005\,630,00 = 2\,236\,660,00$$

$$\text{Rok 2004: PK} = 2\,512\,580,00 - 1\,206\,910,00 = 1\,305\,670,00$$

Organizace nemá ani v jednom roce záporný pracovní kapitál, tzn. že byla v letech 2001 – 2004 schopná splatit své krátkodobé závazky ze svých prostředků okamžitě.

4. Závěr

Cílem mé bakalářské práce bylo posoudit finanční situaci v Dětském domově a Speciálních školách ve Vrbně pod Pradědem v letech 2001 – 2004. Dětský domov a Speciální školy jsou příspěvkovou organizací, kterou zřizuje Moravskoslezský kraj. Jejím hlavním účelem je výchova a vzdělávání žáků s takovými rozumovými nedostatky, pro které se nemohou s úspěchem vzdělávat v základní škole ani ve speciální základní škole.

Na začátku své bakalářské práce jsem se věnovala teorii, popsala jsem obecné charakteristiky neziskových organizací, základní rysy příspěvkových organizací, zmínila jsem se o účetnictví a finančním hospodaření. V další kapitole jsem se věnovala finanční analýze a jejím některým ukazatelům, konkrétně ukazateli zadluženosti a platební schopnosti.

V analytické části jsem přešla k charakteristice Dětského domova a Speciálních škol, stručně jsem vymezila hlavní účel a předmět činnosti, naznačila jsem organizační strukturu organizace.

Poté jsem se snažila navázat na část teoretickou, a to analýzou příjmů, výdajů, hospodaření s peněžními fondy organizace, a analýzou její zadluženosti a platební schopnosti.

Při analýze příjmů a výdajů jsem se zaměřila na jednotlivé příjmy a výdaje, které ovlivňovaly hospodářský výsledek organizace. Zjistila jsem, že organizace nejlépe hospodařila v roce 2002. V roce 2001 dosáhla schodkového rozpočtu, který pokryla z finančních prostředků minulých let. V dalších letech příjmy pokryly výdaje v plné výši a hospodářský výsledek byl nulový.

Zdrojem rezervního fondu byly v letech 2001 – 2004 peněžní dary. Částky, které se podařilo organizaci získat byly každý rok vyšší. Použity byly na rekreační pobyty dětí a na nákup vánočních dárků pro děti.

Zdroje investičního fondu byly nejvyšší v letech 2003 a 2004, kdy Moravskoslezský kraj poskytl organizaci účelové investiční dotace na velkou rekonstrukci a opravy. Dotace byly využity v plné výši.

Hospodaření s fondem kulturních a sociálních potřeb probíhalo v souladu se zákonem, prostředky fondu organizace využívala na letní rekreace zaměstnanců, příspěvky na stravné zaměstnanců a k vyplácení životních a pracovních jubileí zaměstnanců.

Při analýze zadluženosti jsem zjistila, že organizace nemá v současné době žádné dlouhodobé ani krátkodobé úvěry. Po provedení výpočtů všech ukazatelů zadluženosti lze říci, že zadlužení organizace je minimální.

Dále jsem zjišťovala jaká je likvidita, tedy platební schopnost organizace. Z uvedených výpočtů jsem dospěla k názoru, že platební schopnost je dobrá a organizace je v každém okamžiku schopná uhradit své splatné závazky.

Závěrem chci říci, že příjmy Dětského domova a Speciálních škol ve sledovaných letech sotva stačily pokrýt výdaje, v roce 2001 byl hospodářský výsledek dokonce záporný. Zřizovatel ročně navyšuje provozní dotaci pouze o 10 %, což stačí částečně jen na úhradu energií. Dětský domov a Speciální školy nevykonávají žádnou doplňkovou

činnost. Vzhledem k tomu, že disponují mnoha prostory, které jsou nyní nově zrekonstruované a dají se využít k mnoha účelům, doporučila bych organizaci v rámci doplňkové činnosti pronájem učeben a tělocvičny, hřiště a zahrady k odpoledním mimoškolním činnostem.

Také by se dalo využít volné kapacity školní jídelny a zahájit prodej obědů pro cizí strávníky. Pronájem těchto zařízení v rámci doplňkové činnosti by organizaci mohl přinést zisk.

5. Resumé

The main target of my thesis was to evaluate the financial management of the allowance organization in years 2001 – 2004, and consequently, to make a summary if it manages its financial sources effectively and to make a proposal of potential recommendation.

The thesis is divided into two parts – theoretical and practical. In the theoretical part I have focused on non-profit organizations in general, I described their basic characteristics and divisions. Next section of the theoretical part deals with financial analysis, especially analysis of the insolvency and the solidity.

In the analytical part I have briefly mentioned some basic informations about Children's home and Special schools in Vrbno pod Pradedem, about their organizational set-up.

However, I have paid a special attention to an analysis of their incomes and expenditures, money funds, debts and ability to pay.

I have analysed incomes and expenditures that have affected result from operations. I have found out that the best organization's management was in year 2002. In 2001 there was a deficit. In further years the splitting of the expenditures respond to the organization's incomes.

The sources of the reserve fund have created by monetary gifts. The amount contributed to the fund has been each year higher. The fund had been using for children's holiday and gifts.

The sources of the investment fund have created by the operational dotation. The highest amount contributed was in years 2003 and 2004, it was used for the reconstruction.

The management of the fund for social and cultural requirements was consistent with the law. The sources of the fund had been using for contribution to the employee's recreation, meals and jubilee.

The positive fact that I have learned was that the organization has not been undergoing any kind of insolvency.

I have put forward to the authorities of the organization the following recommendations: the organization do not practise any additional activities. With regard to the fact that the organization has a lot of premises that are possible to be used for many different purposes, I recommend hiring of the premises. In terms of the additional activities, I propose to the organization hiring of its classrooms, the gymnasium, the playing-field and the garden for out-of-school activities, and meals for the general public in its dining-hall.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. GRÜNWALD, R. *Analýza finanční důvěryhodnosti podniku: testujeme finanční důvěryhodnost svého obchodního partnera či klienta podle jeho účetních výkazů: uživatelská příručka s příklady*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2001. 76 s. ISBN 80-86119-47-5.
2. GRÜNWALD, R., HOLEČKOVÁ, J. *Finanční analýza a plánování podniku*. 1. vyd. Praha: VŠE 1997. 197 s. ISBN 80-7079-257-4.
3. REKTOŘÍK, J. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2001. 177 s. ISBN 80-86119-41-6.
4. RŮŽIČKOVÁ, R. *Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně*. 6. aktualiz. vyd. Olomouc: Anag, 2004. 199 s. ISBN 80-7263-220-5.
5. SEKERKA, B. *Finanční analýza společnosti na bázi účetních výkazů*. 2. uprav. vyd. Praha: Profess, 1997. 172 s. ISBN 80-85235-40-4.
6. VALACH, J. *Finanční řízení podniku*. 2. aktualiz. a rozšíř. vyd. Praha: Ekopress, 2003. 324 s. ISBN 80-86119-21-1.
7. Výroční zprávy o hospodaření škol a školských zařízení zřizovaných krajem.
8. Zákon 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.
9. Zásady vztahů orgánů kraje k příspěvkovým organizacím, které byly zřízeny krajem nebo byly na kraj převedeny zvláštním zákonem, vydané Radou Moravskoslezského kraje, schváleny usnesením rady s účinností od 6. ledna 2005.
10. Zřizovací listina příspěvkové organizace Dětský domov a Speciální školy, Vrbno pod Pradědem, nám. Sv. Michala 17, vydaná Radou Moravskoslezského kraje, 2001.
11. http://osz.cmkos.cz/CZ/Z_tisku/Bulletin/04_2003/organizace.html

SEZNAM PŘÍLOH

1. Rozvaha 2001 – 2004
2. Výkaz zisku a ztráty 2001 – 2004
3. Příloha účetní závěrky 2001 - 2004

